

Sumiginnaanerit pillugit nalunaaruteqartarnissanut kommunini ataatsimoorussamik oqarasuaammik aalajangersimasumik sianerfigineqarsinnaasamik pilersitsinissaq pillugu kommuninut isumaqatigiinniaqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut. Sianerfigisinnaasatigut nuna tamakkerlugu kalerriutigineqartut tigooqqarneqartassapput, kommuninullu pineqartunut erngertumik ingerlateqqittarnissaat qulakkeerneqassalluni. Ulloq unnuarlu sianerfigisinnaasap ilusilernissaanut Naalakkersuisut kommunit peqatigalugit aalajangiisinnaatitaassapput. Siunertarineqartoq, tassaasoq innuttaasut tamarmik pisariunngitsumik pisortanut sianersinnaalernissaat sumiginnaanernillu kalerriisinnaalernissaat taamaalilluni anguneqassaaq.

(Inatsisartunut ilaasortamit Naaja H. Nathanielsen, Attaviitsoq, saqqummiunneqartoq)

pillugu

**Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliap
siunnersuutip aappassaaneerneqarneranut**

ISUMALIUTISSIISUTAA

Ataatsimiititaliap suliarinninnermini ilaasortarai:

Inatsisartunut ilaasortaq Tillie Martinussen, Demokraatit, siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Agathe Fontain, Inuit Ataqtigiit, siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Jess Svane, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Laura Tàunâjik, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Ineqi Kielsen, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Ane Hansen, Inuit Ataqtigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Mimi Karlsen, Inuit Ataqtigiit

UPA 2016-imi ulloq 13. maj 2016 siullermeerinerup kingorna siunnersuut ataatsimiititaliamit sukumiinerusumik misissorneqarpoq.

Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Siunnersuut aalajangiiffigisassat siunnersuutaavoq, sumiginnaasoqarsimatillugu kallerriiffiusinnaasumik kommunit ataatsimoorullugu oqarasuaammik pilersitsinissaat pillugu kommuninik Naalakkersuisut isumaqatiginninniaqqullugit peqquneqarnissaannut taparserneqarnissamik siunnersuuteqartoq kissaateqarluni. Taasisutigineqartussami siunnersuuteqartup ilanngullugu oqaatigaa oqarasuaat nuna tamakkerlugu nalunaarutiginnittarnernut atuutissasoq, taakkulu kommuninut piaartumik ingerlateqqinneqartassat. Siunertarineqartoq naammassineqarsimappat, tassa

sumiginnaasqartillugu innuttaasut tamarmik pisariitsumik pisortanut sianerlutillu kallerrisinnalissappata, kommunit suleqatigalugit oqarasuaatissap maleruagassiuunnissaanut ilusilersuinissamullu Naalakkersuisut piginnaatinneqassapput.

Siunnersuutip Inatsisartunit siullermeerneqarnera

Siullermeerinermut akissuteqaamminni siunnersuummut allannguutissatut siunnersuut imaattoq Naalakkersuisut saqqummiuppaat:

Naalakkersuisut kommunit suleqatigalugit kommunalbestyrelsinit oqarasuaatikkut allakkatigulluunniit kalerriinissamit pitsaanerumik aqutissiuunneqarnissaq pillugu periarfissiinissaq misissoqquneqarpoq, meeqqap ineriartornera peqqinneraluunniit navianartorsiortinneqarpat.

Meeqqat inuusuttullu atugaat pillugit ernumassuteqarnermi pisariitsumik ersarissumillu ingerlatseriaaseqartoqartariaqartoq siunnersuuteqartoq Naalakkersuisut isumaqatigaat. Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuuteqarnerminni tunngavilersuutigaat meeqqanut inuusuttunullu ikiorsiisarneq pillugu aamma kommunit akunnerminni akisussaaffinnik agguataarisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaata atuuttup malitsigisaanik maleruagassat attatiinnarneqarsinnaanerit.

Suliniutigineqartoq kommunit innuttaasullu akornanni attaveqartarnerup pitsanngorsarneqarnissaanik qulakkeerisussaq **Siumup** tapersorsorpaat. Innuttaasunut iluaqutaasussamik aaqqiissuteqarniarneq pillugu Naalakkersuisut kommunillu suleqatigiissinnaanerit pitsaasuvoq.

Meeqqanut inuusuttunullu tunngasuni ajornartorsiutit aaqinniarnissaannut ikiorsiinnissarlu eqqarsaatigalugu Naalakkersuisut kommunillu oqaloqatigiillutillu suleqatigiinnissaat pingaaruteqartoq **Inuit Ataqatigiit** erseqqissaatigaat. Matumani kommunini sullissisussaaleqinermit tunngatillugu aamma atuuppoq. Attaviitsup Naaja H. Nathanielsenip siunnersuutaani siunertarineqartoq Inuit Ataqatigiit tapersorsorpaat.

Nalunaaruteqartarnermi periutsit tunngavigineqartut pisariinnerullutillu ersarinnerusariaqarneri Naalakkersuisut kommunillu akornanni oqaloqatigiinnermi sammineqarniarmata **Demokraatit** tapersorsorpaat. Periarfissat arlaqarput, nalunaaruteqartunullu uppernarsaasiinissamut pisussaaffeqartumik ataasiinnarmik saaffissaqarnissaq aaqqiissutissarsiorneqartariaqarpoq. Nalunaarutigineqartartut saqqummiunneqartarnissaat malitseqartinneqartarnissaallu aalajangiisuusumik pingaaruteqarpoq, soorlutaaq sumiginnaanermik ajornartorsiutit tamarmik sumiinnerat apeqqutaatinnagu saqqummiunneqartariaqartut. Siunnersuummi tunngavigineqartut Demokraatit isumaqatigaat Naalakkersuisullu allannguutissatut siunnersuutaat tapersorsorlugu.

Attaviitsup Naaja H. Nathanielsenip siunnersuutaani tunngavigineqartut **Partii Naleqqap** tapersersorpai. Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat **Atassutip** tapersersorpa.

Tamanna tunngavigalugu siunnersuut ataatsimiititaliami suliarineqartussanngorlugu innersuunneqarpoq.

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

Meeqqanik sumiginnaasarneq pillugu oqartussanut nalunaarutiginnittarnissaq innuttaaqataasutut pisussaaffiummat erseqqissassallugu ataatsimiititaliamut pingaaruteqarpoq. Tamatuma saniatigut ilaatigut sumiginnaasoqarsimatillugu kallerriisussaataanermi suleqatigiaat arlallit sakkortusisamik aamma pisussaaffeqarput.

Meeqqanut inuusuttunullu tunngatillugu kallerriisussaataanermi malittarisassat atuuttut.

Meeqqanik inuusuttunillu ikiorsiisarneq pillugu Inatsisartut peqqussutaanni nr. 1, 15. april 2003-meersumi § 5-imi meeqqanut inuusuttunullu tunngasunut maleruagassat atuuttut ersarilluinnarput imatullu oqaasertaliorneqarlutik:

§ 5. Kinaluunniit meeqqamik peqqissutsimigut ineriartormigulluunniit navianartorsiortinneqarluni atugaqartinneqartumik paasisaqaruni kommunalbestyrelsimut nalunaaruteqarnissaminik pisussaaffeqarpoq.

Imm. 2. Inuit isumaginnittoqarfimmi, atuarfeqarfimmi imaluunniit peqqinnissaqarfimmi atorfeqartut meeqqamik ikiorneqarnissamik pisariaqartitsisumik paasisaqarunik kommunalbestyrelsimut kallerriuteqarnissaminik sakkortunerusumik pisussaaffeqarput. Taamatuttaaq inuit qinigaasimanertik tunngavigalugu suliaqartut kallerriuteqarnissaminik sakkortunerusumik pisussaaffeqarput.

Imm. 3. Inuit kallerriuteqarnissamik sakkortunerusumik pisussaaffeqartut arnamik naartusumik annertuumik ajornartorsiuteqartumik tapersersorneqarnissamik katsorsarneqarnissamillu pisariaqartitsisorinartumik paasisaqarunik kommunalbestyrelsimut nalunaassapput.

Malittarisassat atuuttut naapertorlugit kallerriutigineqartut kommunimut pineqartumut tunniunneqassapput. Kallerriutiginninneq nassiuunneqartassaaq, tunniunneqartassaaq imaluunniit kommunini isumaginninnikkut ingerlatsivinnut ingerlatinneqartassalluni. Nalunaarutiginninnerup allakkatigut tunniunneqarnissaanik ilusiliinermi piunasaqaataanngilaq, taamaattumik malittarisassat atuuttut naapertorlugit oqaasiinnakkut tunniussisoqarsinnaavoq. Kallerriutiginnittoqarnera uppersarumallugu tamatuma allakkatigut pinissaa orniginartinneqarneruvoq. Suliassaqarfimmili malittarisassat ilusilerneqarsimaneri malillugit oqaasiinnakkut kallerriutiginninnissaq tamanit periarfissaavoq. Tamanna periarfissaajuartariaqartoq ataatsimiititaliaq isumaqarpoq, naak oqartussaasunit aammalu isumaginninnermik peqqinnissamilluunniit ingerlatsivinnit kallerriutit allakkatigut

nassiunneqartarnissaat naatsorsuutigineqaraluartoq.

Kalerritiginnittussaaneq pillugu malittarisassat ilusiligaanerat naapertorlugu isumaginninnermik peqqinnissamilluunniit ingerlatsivinni sulisut pisortatigoortumik qinikkatut atuuffillit sukannernerusumik kalerriteqartussaataapput.

§ 5-imi aalajangersakkanut oqaaseqaatini oqaatigineqartut kalerritiginninnerup tiguneqarnera kommunimit uppersarsarneqarsimappat pitsaasumik ingerlatsinnermik tunngaveqarnermut naapertuussimassaaq. Tamatumani allakkatigut nalunaarutiginninneq eqqarsaatigineqarpoq, ataatsimiititali isumaa naapertorlugu oqaasiinnakkut tunniussinermi imaluunniit kalerritigineqartunik tunniussinermi atuuttariaqaraluarpoq. Kalerriteqarnermi nalinginnaasumik uppersarsaasussaataitanermik ataatsimiititaliaq illersuisuuvoq.

Kinaassutsumik taasinani kalerritiginninnerit

Kinaassutsumik taasinani kalerriteqartoqartarnissaa aamma periarfissaasariaqartoq siunnersuummik siullermeerinnermi saqqummiunneqarpoq. Malittarisassat atuuttut naapertorlugit tamanna periarfissaqarpoq, taamaattorli kalerriteqartussaataaneq pillugu aalajangersakkani nassuiaatit naapertorlugit immikkut ajornartorsiutitaqarsinnaanera aamma allassimalluni. Siullertut ima pisoqarsinnaavoq kalleriteqartup kinaanera kommunimit aamma ilisimaneqarnani. Taamaattoqartillugu kalleritigineqartup imarisaata qanoq pingaaruteqartiginera apeqqutaalluni kinaassutsuminik kalerriteqartoq kommunimit malinnaavigineqarnissaa pisariaqarsinnaavoq. Taamaattoq kalerriteqarneq misissuinissamik imaluunniit ujartuinissamik pissutissaqalersitsinersoq suliamut atatillugu kommunip naliligassaraa.

Pisoq alla tassaasinnaavoq isumaginnittoqarfimmit kalerriummik innuttaasumit kinaassutsuminik taaserusuttumit tigusaqartoqarsinnaavoq, illuatungaatigulli pisoqarsimaneramik imaluunniit kalerritigineqartoq pillugu nalunaaruteqartup ilaqutaasut eqqarsaatigalugit kinaassutsuminik taaseqqusinningsumik. § 5-imi oqaaseqaatini allassimavoq sulianik sullissineq pillugu inatsit naapertorlugu allagaatinik takunnissinnaataitanermi kalerriteqarnermi atermik taasinnginnissaq periarfissaasoq. Kalerrisup immikkut isiginiarneqarnissaa tunngavilersuutigineqarsinnaappat tamanna aatsaat pinsinnaavoq aammalu kalerrisup kinaaneramik paasissutissanik ilaqutaasut pisariaqartitsinerat taamaallaat ersarilluinnarsimatillugu. Tassa kinaassutsumik taasinani kallerriummik tigusaqartilluni pineqartup ilaquuttat eqqarsaatigalugit kinaassutsumik isertuussinissamut kommuni qulakkeerisinnaangilaq.

Meeqqanut inuusuttunullu ikiorsiisarneq pillugu inatsisissatut siunnersuummik nutaamik UKA 2016-imi saqqummiussisoqarnissaa naalakkersuinikkut oqariartuutigineqarpoq. Siunnersuummut matumunnga atatillugu sapinngisamik annertunerpaamik pisariaqartitsinerlu naapertorlugu innuttaasut kalerriteqartussaataitanermut sukannernerusumut ilaangitsut kinaassutsuminik taasaqanngikkaluarlutik kalerriteqartarnissamut periarfissinneqarnissaat

ataatsimiititaliamit qinnutigineqassaaq.

Kalerriteqarneq tamatigut pisariitsuuneq ajorpoq

Naak Kalaallit Nunaat nunarujussuugaluartoq allassimasunik oqaatsilluunniit atorlugit kalerriummik tunniussisarneq nalunaaruteqartarnerluunniit iliuusaavoq amerlanernit nalinginnaalluinnartutut isigineqartoq, kalerriteqartussaataaernermik malinnittunit tamanit tunngaviummik isigalugu isumagineqarsinnaasoq.

Kalerriteqartussaataaernerulli pisariitsumik ajornangitsumillu malinneqarsinnaanera imaangilaq § 5 malillugu kalerriteqartussaataaernerup kingunerisaanik pisariaqarneratut annertutigisumik kalerriteqarnermik kinguneqartartoq.

Kalerritugisassamik anngussinissap tunngaviatigut oqittuinaanginneranut inatsimmilu allassimasutut pisariitsiginneranut pissutaasut akimmiffissallu assigiinngitsorujussuusinnaapput.

Maleruagassat periutsillu atuunnerat amerlasuut ilisimanngilaat aammalu oqartussaasut maleruagassat atuuttut inatsisillu nutaat pillugit ingerlaavartumik pisariaqartitsinerlu naaportorlugu paasissutissiisarnissamat nalinginnaasumik soorunami pisussaaffeqarput. Ataatsimiititaliap matumani nalunaarutigeriissavaa kalerriteqartussaataaneq pillugu maleruagassat atuuttut pillugit innuttaasunut paasissutissat nukittorsarneqarnissaat pisariaqartinneqarsorinarmat.

Oqartussaasunut tamatigut nalunaaruteqartoqartannginneranut, siunnersuuteqartumit erseqqissaatigineqartutut siunnersuutillu siullermeerneqarnerani aamma oqaatigineqartutut, tassaasinnaavoq ilisimasakinneq pissutigalugu akimmiffiit aammali inooqataanikkut, tarnikkut kultureqarnikkulluunniit pissutsit iliuuseqartoqartannginneranut kalerriteqartoqartannginneranullu pissutaanerusorinarput. Imaassinnaavoq angajoqqaat angajoqqaarluunniit meeqqamik sumiginnaasoq ilaqutarineqartoq. Imaassinnaavoq nammineq inuttut eqqarsartaatsikkulluunniit atukkat pissutigalugit pisimasut assigiinngitsut meeqqanik inuusuttunillu akuuffigineqartut aammalu sumiginnaanermik pasitsaassa qarfiusut ilisimasa qarfiusulluunniit pillugit najukkami oqartussaasunut saaffiginninnissaq kajumerineqarnanilu toqqissisimanarineqanngitsoq. Aamma imaassinnaavoq sulianik ingerlatsisoq imaluunniit kommunalbestyrelsimut ilaasortaq meeqqamut kalerritugineqartumut ilaqutaasoq aammalu innuttaasup kalerriteqarnissamat pisariaqartitsisup pisussaaffeqartulluunniit oqimaaqatigiissaarinissaa tamatumangga ajornakusoortinneqalersinnaavoq.

Sumiginnaasoqarneranik paasisaqarnermi sumiginnaasoqarneranilluunniit pasitsaassa qarnermi inuit amerlasuut oqartussaasunut kalerriteqarnissaq suli annertuumik paqumigineqartarpoq. Pingaartumik qanigisaralugit ilaqutarisani, eqqaamiorisani

suleqatigilluakkamilluunniit sumiginnaasoqartoq paasineqaraangat oqaatigineqareersutut iliuseqarfiginissaa ajornakusoortinneqarsinnaasarpoq, taamaattoqarnerali iliuseqarnissamut pisussaaffiaaangilaq. Siunnersuuteqartup siunnersuuteqarnermigut anguniagaa ataatsimiititaliamit paasilluarneqarpoq, taanna malillugu sumiginnaasoqarnera pillugu innuttaasut tamarmik kalerriuteqarsinnaanerisa ajornanginnerulersinnissaa anguniarneqarluni, pingaartumik innuttaasut assigiinngitsunik pissuteqarlutik tunuarsimaartut eqqarsaatigalugit.

Pissutsit meeqqanik inuusuttunillu sumiginnaanermut attuumassuteqartut, sumiginnaanerit imaluunniit sumiginnaasoqarneranik pasitsaassaqaarnerit pillugit qanigisanik, ilaqutarisanik, inooqataanikkut attaveqarfiginanik innuttaasunillu allanik pitsaasumik pisariaqartumillu oqaloqatigiinnermik aallartitsinissaq amerlasuut suli ajornakusoortittarpaat.

Imaassinnaavoq pasitsaassineq tunngavissaqaangilluinnarsimasoq paasineqartoq aammalu pissutsit tunuliaqutaasut tassaanerullutik angajoqqaq angajoqqaatut atuuffimminik isumaginninnissaminut tapersersorneqarnissaminik kajumissaarneqarnissaminillu pisariaqartitsiinnartoq. Kikkulluunniit inuunerminni aliasunermik ajornartorsiornermilluunniit aqqusaagaqartarput, taamaattoqartillugulu ilaqtat qanigisat inooqataanikkullu attavigisat tapersersuinissaat oqilisaanissaallu pingaaruteqartarpoq. Imminut toquttoqartillugu ilaqtanillu qanigisani ikinngutinilluunniit toqusoqartillugu aliasuttoqartillugu ajornartoortoqartillugulu oqilisaasoqartariaqarpoq. Avinneq oqimaassinnaavoq, utoqqaliarsaarneq oqimaassinnaavoq angajoqqaatulli pisussaaffiit sumiginarneqassanngillat annaaneqassanatilluunniit, taamaattumillu innuttaaqatinik oqaloqateqartoqartariaqarpoq, qanilaartoqartariaqarpoq tapersersuisoqarluni.

Kaleeriisoqannginneraninngarnit kalerriisoqartariaqarpoq

Oqartussanut kalerriisoqannginneraninngarnit kalerriisoqartarnissaa ataatsimiititaliamit erseqqissaatigineqassaaq. Meeqqat inuusuttullu mianersuuttariaqartut inersimasortamik qisuariarnissaannik isumassuisinnaasunillu pisariaqartitsisorujussuupput. Taamaaliortoqanngippat ilaginnaanerusaaq tamannalu ataasiakkaanut ataatsimullu isigalugu inuiaqatigiinnut ajorluinnartumik kinguneqarsinnaavoq. Kalerriisussaataaneq malinninngikkaanni akisussaaqataaerusaaq.

Kalerriutit sumut tunniunneqassappat?

Kalerriuteqarnissamut nalunaaruteqarnissamullu atatillugu kommunimi innuttaasunut nalunaarutitik sumorpiaq nalunaarutigineqarnissaat pingaaruteqarpoq. Nunatsinni innuttaasut tamarmik meeqqat inuusuttullu akornani atugarliortoqartillugu sumiginnaasoqartilluguluunniit sumorpiaq nalunaaruteqartoqartarnissaa pillugu paasissutissinneqartariaqarput.

Siunnersuummik siunertaanillu suliaqarnerup nanginnerani kalerriutiginnittarnerit eqaatsumik, pisariitsumik attaveqaatillu nutaaliaasut teknikkikkullu aaqqiissutit atorlugit kaleeriisoqartarnissaa naatsorsuutigineqarnesoq Naalakkersuisut kommunillu

eqqarsaatigisariaqarpaat.

Siunnersuutip siullermeerneqarnerani oqallinnermi, innuttaasunut pisarinneroqqullugu saaffigisartagassaq ataasiinnaanissaa attanneqassasoq ilaatigut siunnersuutigineqarpoq.

Annertunerusumik ilisimasaqarfiginngilarput pisarialimmik annertussulimmik qanoq annertutigisumik kalerriisoqartarnersoq, kalerriisoqartilluguli ulungersunartutut tiguneqartassapput. Annertuumik sumiginnaasoqartillugu kalalerriisoqarneq ajorneratigut meeqqanut inuusuttunullu ajoqusiisarpoq.

Taamaattumik siunnersuuteqartumit qaqinneqartut apeqqutit pingaarutillit sulissutigineqarnerisa ingerlateqqinneqarnissaannut peqqutissaqarluarpoq. Kalerriisussaataaernermit tunngatillugu pissutsit pitsanngorsarnerisiut iluaqutaasussat, nukittoqutissat annertusaanissamulluunniit akerliusumik tunngavilersuutinik ataatsimiititaliaq naammattuugaqanngilaq.

Innuttaasup imaluunniit illoqarfimmi nunaqarfimmiluunniit tikeraartup tikitamini pissutsit ernumanartut pillugit Naalakkersuisunut (Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersusoqarfimmut) toqqaannartumik allakkalluunniit assilineqarnerisigut ilisimatitsinissaminut kalerriisussaataaneq pillugu maleruagassat atuuttut akimmisaartitsinngimmata erseqqissassallugu ataatsimiititaliamut pingaaruteqarpoq, piffimmi tikitamini kommuninut oqartussanut kalerriissagaluaaraanniluunniit. Sullissilluarnissamut atatillugu innuttaasut saaffiginnissutaata kommuninut ingerlatitseqqiffiusussanut ingerlatinneqarnissaa Naalakkersuisut pissutissaqanngitsumik utaqqisitsinertaqanngitsumik qulakkiissavaat. Pingaartumik innuttaasoq isumaqaruni piffimmi kommunillu akisussaaffigisaani kalerriunneqartut malitseqartinneqarsimannngitsut Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisoqarfimmut allakkat assilineqarnerisigut ilisimatitsinissaa imaluunniit Naalakkersuisoqarfimmut toqqaannartumik saaffiginnittoqarnissaa naapertuutissaaq. Aammattaaq allassimavoq meeqqat inuusuttullu pillugit pissutsit ernumanartut piffinnilu oqartussanit qisuariarfigineqarneq ajortut pillugit innuttaasut kikkulluunniit killilersorneqaratik allallutik imaluunniit ikinngutigilluagartik oqaaseqaatiliorluarsinnaasoq allatsigalugu atugassianut allassinnaasut. Aammattaaq nuna tamakkerlugu meeqqanut inuusuttunullu atugassarititaasut isornartortallit ernumanartortalliluunniit pillugit oqaloqatigiinnissamut peqataanissaq peqataannginnissarluunniit innuttaasut malittarisassat atuuttut malillugit namminneq aalajangigassaraat.

Nunatsinni sumiginaasarnerup nakuusernarnerullu annertunera innersuussutigalugu meeqqanik inuusuttunillu atonerluisarnernut innarliisarnernullu sumiginnaanerillu suulluunniit nunatsinni annertuumik atuuttunut annertuumik pinaveersaartitsinermik qaarmarsaataasumik innuttaasunut paasisitsiniaanermik siunnerfilimmik oqartussat suliaqartariaqartut Ilaqutariinnermut Peqqissutsimullu Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq.

Sumiginnaanerit pillugit nalunaaruteqartarnissanut kommunini ataatsimoorussamik oqarasuaammik pilersitsinissaq pillugu Naalakkersujisut kommuninut isumaqatigiinniassasut siunnersuuteqartup kissaatigaa. Innuttaasut pisariunngitsumik pisortanut sianersinnaalernissaat sumiginnaanernillu kalerriisinnaalernissaat anguniarneqassasoq naggataatigullu aaqqiissutaassasoq siunnersuuteqartup erseqqissaatigaa. Nalunaarutiginnittarnissamut teknikkikkut aaqqiissutissamik periarfissanut pioreersunik ilapittuutaasinnaasumik ineriartortitsisoqassasoq tsiunnersuuteqartup takorloorpaa. Aaqqiineq isumannaatsumik ingerlanneqarsinnaasariaqarpoq, pisariitsuusaaq aammalu teknikki sulisoqarnerlu eqqarsaatigalugit sapinngisamik akikikitsuussalluni, tamatumalu peqatigisaanik nalunaarutiginninnerit tamarmik tiguneqartarnissaat aaqqiissuussinikkut qulakkeerneqassaaq. Kinaassutsimik taasinami nalunaaruteqarnissamut periarfissaqartariaqartoq siunnersuuteqartoq isumaqarpoq.

Anguniagassatut nalunaarutigineqartut taakku ataatsimiititaliamit tapersernejarpud, taakkulu pillugit isummani itisiliiffigalugit.

Nalunaaruteqartussaataaneq kisimi qitiutillugu sammineqassanngimmat siunnersuutip matuma suliarineqarnera iluatsillugu ataatsimiititaliamit erseqqissaatigineqassaaq, aammali oqartussaasut nalunaarutigineqartunik isumaginninnerat aammalu kommunit aasuarnartumik uteqqiattumillu sumiginnaanerat ajuusaarnartoq paasineqartoq tullinnguullugu qitiutillugu sammineqassalluni.

Oqartussaasut iliuuseqarnissamut pisussaaffeqarnerat

Ilaqutariinni ajornartorsiutinik aaqqiinissaq siunertaralugu angajoqqaatut oqartussaaffimmik tigumiaqartunik aallanilluunniit meeqqamik inuusuttumilluunniit isumaginnittunik siunnersuinissaq kommunit § 9 malillugu pisussaaffigimmassuk aammalu meeraq inuusuttorluunniit immikkut tapersorneqarnissamik pisariaqartitsisutut isumaqarfigineqarpat meeqqap inuutulluunniit atugaannik misissuinissamut kommunip pisussaaffeqarnera § 5 malillugu kalerriisussaataaneq pillugu malittarisassanut atassuteqarpoq.

§ 5 naapertorlugu kaleriisoqarnerpat imaanngilaq kommuni suliniutinik ingerlaannartumik aallartitsinissamut pisussaaffeqartoq. Pisunili amerlasuuni kommunip § 4 naapertorlugu nalinginnaasumik nakkutilliisussaataanerme ilaatut ikiuinissamik pisariaqartitsisoqarnersoq kommunip misissuinissaa saaffiginnittoqarnerata kingunerisaanik pisariaqartinneqalersinnaasarpoq.

Meeqqanik inuusuttunillu sumiginnaasoqarneranik atugarliortoqarneranillu pasitsaassanik kalerriutinik kommunit malitseqartitsisannginnerannut ajoraluartumik amerlasoorpassuarnik takussutissaqarpoq, naak taakku pinngitsooratik malitseqartitsisussaagaluarlutik. Pisortat

sumiginnaanerinut takussutissat taakku piffissami kommunit kattutinnginneranni kattutereernerannilu pisarput. Kommunit kattunnerisa aammalu kommunerujussuit sisamaasut pilersinnerarnerisa kingerisaanik tamanna ajornerulersimanersoq uppnersaatissaqanngilaq.

Kalerritigineqartut kommuninit tiguneqaraangata kalerritigineqartut kommuninit tunngavissaqanngitsumik kinguarsaanertaqanngitsumik malitseqartinneqartarnissaat aammalu kalerritigineqartup suunera naapertorlugu eqeersimaartumik sunniuteqarluartumillu iliuseqartoqartarnissaa pingaaruteqartorujussuuvoq.

Uninngaannartoqassannginnissaa

Assersuutigalugu unnukkut kingusissukkut, unnuap qeqqata missaani unnuakkulluunniit meeqqat mikisut arfineq marlunnit aqqaneq marlunnut ukiullit unnuaanarmi aneertut innuttaasumit kommunimut kalerritigineqarpata aammalu meeqqat taakkorpiat aqaguani sapaatilluunniit akunnerata tulliani sumiiffinni ulluni sapaatip akunneraniluunniit siuliini takunniffinni pujortartut, sniffertut, aalakualaartut, aserorterisut allatulluunniit pinerluuteqartut takooqqinneqartussaannngilluinnaraluarput. Meeqqanik kinguaassiuutitigut atonerluisartut, hashitortartut meeqqanik ukiukitsunik, angajoqqaamik imerneranni, hashimik atonerluineranni aningaasanoornerannilu unnuaanarmi aneertunik, ussiataarisartut pillugit kalerritiginnittoqartillugu oqartussaasut meeqqat inuusuttullu pineqartut iliuseqarfiginissaannut pisussaataapput.

Uninngaannartoqarpat kalerrisussaataaneq iliuseqartussaataanerlu sakkortuumik sumiginarneqassapput aammalu najukkami meeqqat inuusuttullu atugarliornerat kommunimit najukkamilu innuttaasunit nassuiaatissaqanngitsumik pissuteqartumik isigiinnarneqartoq, qisuariafigineqanngitsoq isiginngitsuusarneqartorlu illoqarfinni nunaqarfinnilu ataasiakkaani avataaneersut misigisassavaat pilertortumillu takusinnaallugu.

Meeqqat annaassanngikkutsigit aammalu oqartussaasunik aaqqissuussaanermillu tatiginnikkunnaassanngikkutta kommunimut kalerritigineqartut eqeersimaartumik sunniuteqarluartumillu malitseqartinneqartarnissaat pingaaruteqarluinnarpoq.

Piffissaq kommunit qisuariaateqarnissamut atortagaat

Meeqqanut inuusuttunullu tunngasut maleruagassiornissaanni nalunaaruteqartussaataanerup piffissarlu kommunit qisuariaateqarnissamut atortagaata akornanni ataqatigiittoqarnera qanoq maleruagassiorneqarsinnaanersoq naalackersuinikkut isumaliuteqartoqassaaq. Piffissamit nalunaaruteqarnerup piffissallu kommunip qisuariaateqarnerata ajornartorsiutinullu iliuseqarnerata, tamatumalu peqatigisaanik illuatungeriinnut akuusunut suliniutissatut eqqarsaatigineqartut aallartinneqartulluunniit pillugit paasissutissiinerata imaluunniit nalunaarutigineqartup tiguneqarnera malitseqartinneqarnissaalu pillugit nalunaaruteqaannarnerata akornanni piffissap qanoq siviutigisoq ingerlasassava? Meeqqanut inuusuttunullu aalajangersimasunut atatillugu ilinniartitsisoq kalerriteqartussaataanerminik

malinnereersoq kommunip iliuuseqartussaataitanerminik malitseqartitsisussaataitanerminillu sumiginnaaneranut puigorneqarneranullu assersuutissarpassuaqarpoq. Imaasinnaavoq meeqqap 6. klassimi atuarnerni ilinniartitsisoq nalunaaruteqartoq. Meeraq meeqqat atuarfianni naammassippat nalunaarutigineqartoq malitseqartinneqarsimanersoq aammalu atuartup angerlarsimaffimmi atugai iliuuseqarfigineqarsimanersut ilinniartitsisup ilisimaneq ajorpaa. Aaqqissuussaaneq oqartussaasullu iliuuseqanngikkunik malitseqartitsinngikkunillu imminnut sanngiillisassapput nungusassallutillu.

Piffissap qisuariarnermut atorneqartup qanoq sivistigineranut pissutsit kallerriutigineqartut suunersut apeqqutaavoq. Sumiginnaaneq sakkortusiartortillugu malitseqartitsisussaataitaneq pilertornerusariaqarpoq. Kallerriutigineqartunik malitseqartitsinissamut piffissaq upalungaarsimasunillu piareersimatitaqarnissaq eqqarsaatigalugit kommuninut erseqqinnerusumik pisussaaffiliinissaq iluaqutaassanersoq suliassaqarfimmi maleruagassiinissami Naalakkersuisut isumaliutigisariaqarpat.

Politiinut nalunaarutiginninnissaq imaluunniit kommunimut kallerriutteqarnissaq?

Meeqqanik inuusuttunillu sumiginnaanerit ilaat suussutsimikkut ima ilungersunartigippit innuttaasut oqartussaasulluunniit pinerluttulerinermi inatsimmi unioqqutitsisoqarsinnaanera pillugu politiinut toqqaannartumik saaffiginnillutik naluanarutiginnittussaallutik. Ataatsimiititaliamit matumani eqqarsaatigineqarput meeqqanik persuttaaneq, meeqqanik pinngitsaaliineq meeqqanillu kinguaassiuutitigut atornerluineq. Aserorterinerit nakuusernerillu meeqqanit iliuuserineqartut aammalu aanngajaarniutit pillugit inatsimmik kiisalu imigassaq pillugu inatsimmik atuuttumik unioqqutitsinerit iliuusaapput politiinut toqqaannartumik nalunaarutigineqartussatut isigineqartariaqartut.

Qaaguqkut kommunimut nalunaarutiginninnani politiinut siullertut nalunaarutiginnittoqartarnissaa pillugu oqaaseqaatinik itisiliissutaasunik siunnersuutip aappassaaneerseqarnissaanut saqqummiusseqqullugit Naalakkersuisut qinnuigineqarput.

Kommunik oqaloqateqarnerup ingerlateqqinneqarnissaa

Meeqqap ineriartornera peqqissusaaluunniit navianartorsiorpat kommunalbestyrelseinut ataasiakkaanut telefonikkut allakkatigullu kallerriuteqarsinnaanerup pitsannorsarneqarnissaata piviusunngortinneqarnissaa pillugu Naalakkersuisut kommuninim oqaloqateqarnerisa inernera pillugu erseqqinnerusumik ilisimatinneqarnissaani ataatsimiititaliap naatsorsuutigaa. Siunnersuuteqartup anguniagaa ataatsimiititaliamit taparserneqarmat qularutissaanngilluinnarpoq, taamaalilluni sumiginnaanermik annikillisaanerup ilaatut tamanna aamma iliuuseqarfigineqarsinnaaqqullugu.

Isumaliutissiissummi matumani siusinnerusukkat oqaatigineqareersutut innuttaasut kinaassutsiminnik taasinatik nalunaaruteqarsinnaanerata pingaaruteqarnera ataatsimiititaliamit isumaqatigilluarneqarpoq, taamaalillutik taakku – siunnersuuteqartup oqarneratut – *ilisimasaminnik iperaasinnaaqqullugit.*

Meeqqanut inuusuttunullu tunngasunut maleruagassat kommunit kalerriutiginninnernut nalunaaruteqarnernullu atatillugu iliuseqartussaataitanerminnik malinnissinnaanerannik nassataqartussat ataatsimiititaliamit qilanaarineqarput.

Kalerriutinut tiguneqartunut upalungaarsimanermut atortunik aammalu kalerriutit tiguneqartut qanoq malitseqartinneqarnissaannut najoqqutarisassanik ilitersuutinillu ersarissunik suliaqartariaqarsimassapput. Kalerriutigineqartut tigusissaat uppersarnissaallu qanoq aaqqissuutissanerlugu kommunit tamarmik immikkut peqqissaartumik isumaliutigisariaqarpaat, tamannalu ima iluseqartinneqartariaqarluni kikkut tamarmik erseqqissumik paasitinneqarsimassallutik aammalu inatsit atuuttoq malillugu sinaakkutissat aalajangersarneqartut malinneqarlutik.

Kalerriutigineqartut kommunini nalunaartorneqartarnissaat qulakkeerneqassasoq aammalu kalerriuteqartut kalerriutigisaminnut uppersaammik tunineqartarnissaat ataatsimiititaliamit tapersorsorneqarpoq.

Innutaaqataasut eqeersimaartut paasititsiniaanerillu

Kalerriuteqartussaataitaneq iliuseqartussaataitanerlu pillugit ataatsimiititaliap naggasiullugu erseqqisaatigissavaa meeqqanut inuusuttunullu suliaasaqarfimmi naalakkersuinikkut anguniakkat takorluukkallu aatsaat piviusunngortinneqarsinnaammata innuttaasut kommunillu eqeersimaartumik suleqataappata.

Taamaattumik kalerriuteqartussaataitaneq taamalu pisussaaffeqarnerup imarisai pillugit innuttaasunut paasissutissiisoqassasoq ataatsimiititaliamit kaammattuutigineqarpoq. Innuttaasunut paasissutissiinermi paasititsiniaanermiluunniit piviusut aallaavigineqartariaqarput, - taakku assersuutigalugu tassaasinnaallutik meeqqat ulluinnarni piffissani atuarnerup nalaani unnukkut kingusissukkut unnuakkulluunniit inersimasunit nakkutigineqaratik silami aneertut aammalu piffissani toqqissillutik angerlarsimaffigissaraluaminni imaluunniit inooqataanikkut pitsaasumik attaveqarfigissaraluaminni, taamaalilutillu aqussamut atuariartornissaminnut piareersarfissaraluaminni perulluliortut pinerluttullu takornartaanngitsut pillugit takussutissat. Imaluunniit meeqqat inuusuttullu angerlarsimaffinni imigassamik uteqqiattumik atonerluiffiusuni, aningaasanoorfiusuni hashitorfiusunilluunniit meeqqanillu imminiiginnarfiusuni peroriartortorpassuit pillugit takussutissat.

Meeqqat inuusuttullu akornanni atugarliortoqarsinnaanera eqqarsaatigalugu siusissukkut orniguttarlunilu iliuseqarnermi pingaartumik kalerriuteqartussaataitaneq pingaaruteqarlunnarmat puigorneqassanngilaq. Atugarliorneq innuttaasunit pisortanilu oqartussaasunit sapinngisamik siusissukkut iliuseqarfigineqarpat tamatuma meeqqamut inuusuttumullu ajoqusiisinnaanera annikillisinneqassaaq. Siusissukkut iliuseqartarnissamik

pisariaqartitsineq ukiut 30-t sinnerlugit naalackersuinikkut oqaasertaliorneqartarpoq, oqariartuulli naalackersuinikkut erseqqissumik oqaasertaliorneqartoq tamanna piviusutigut naammassineqarsinnaasimanngilaq. Meeqqat inuusuttullu inissinneqarsimasut siusinnerusumut sanilliullugu annertunerusumik ajoquserneqarsimasut ulloq unnuarlu angerlarsimaffinnit assigiimmik nalunaarutigineqarpoq.

Siussissukkut orniguttarlunili iliuseqartoqartarnissaa Naalackersuisunit qanoq qulakkeerniarneqarnersoq, tassungalu ilanngullugu tamanna pillugu kommunit akissusaaffeqarnerat pillugu suliassaqarfimmi inatsisissatut siunnersuutissami maleruagassiorneqarniarnersoq siunnersuutip matuma aappassaaneerneqarnisinaanut nassuiaatigeqqullugu Naalackersuisut qinnuigineqarput. Sumiginnaanerup annikillisarneqarnissaa siunertaralugu siussissukkut orniguttarlunilu iliussissat kommuninit qanoq ingerlanneqassanersut inatsimmi erseqqissaanissaq pisariaqartinneqarnersoq naalackersuinikkut ilanngullugu nalilersorneqarpat tassunga ilanngullugu naleqquttuusaaq.

Siunnersuutip siullermeerneqarnerani oqaatigineqartut ataatsimiititaliamit taparserneqarput, tamatumani kalerriutiginnittarnerup aaqqissuunneqarnissaa kommunillu malitseqartitsisarnissaat pillugit periutsinik sunniuteqarluartussanik qulakkeerinissaq pillugu kommuninik oqaloqateqarnermi suleqateqarnermilu Naalackersuisut ujartuisuunissaat tikkuarneqarluni.

Nakkutilliineq

Isumaginninnermi maleruagassanik kommunit aqutsinerat Naalackersuisunit nakkutilliivigineqartussaavoq. Tamanna isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqqissuusaaneralu pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 11, 12. november 2001-imeersumi § 1-imi allassimavoq, tamannattaq malillugu nakkutilliinnermut maleruagassanik erseqqinnerusumik aalajangersaanissamut Naalackersuisut piginnaatinneqarlutik. Nakkutilliineq pillugu maleruagassat erseqqinnerusut isumaginninnermut tunngasunik nakkutilliineq pillugu Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 6, 16. februar 2006-meersumi aalajangersarneqarput. Piffissap kommunalbestyrelsit qinigaaffiata ingerlanerani annikinnerpaamik ataasiarluni nakkutilliartortoqartarnissaa Naalackersuisut nalunaarutikkut aalajangersarpaat. Pisariaqartitsineq naapertorlugu nakkutilliineq annertunerusumik ingerlanneqarsinnaavoq, tamanna Naalackersuisunit pisariaqartutut isigineqarpat.

Nakkutilliineq pillugu maleruagassanik erseqqinnerusunik aalajangersaanissamut isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqqissugaaneralu pillugit Inatsisartut peqqussutaanni Naalackersuisut Inatsisartunit ammalluinnartumik piginnaatinneqarmata ataatsimiititaliamit siulliullugu oqaatigineqassaaq. Taamaalillunilu nakkutilliinnerup pitsaassusissaa annertussusissaalu pillugit erseqqinnerusumik aalajangersaanissamut periarfissartik Inatsisartut atorsinnaajunnaarpaat. Nakkutilliineq pillugu maleruagassanik erseqqinnerusunik

aalajangersaanissaq Inatsisartut kissaatigigunikku, tamanna inatsisartut inatsissaata allanngortinneqarnissaanik siunnersuummik akuersissuteqarnikkut pisariaqassaaq. Taama allannguinnissami Inatsisartut assersuutigalugu aalajangersarsinnaavaat annikinnerpaamik ukiut tamaasa nakkutilliartortoqartassasoq aammalu nakkutilliineq erseqqinnerusunik imaqaassasoq. Inatsimmik taama allannguinerup aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassat inatsisissatut siunnersuummi takuneqarsinnaassapput.

Inatsisartut inatsisaanni piginnaatitsinermut aalajangersagaq ammasuulluinnarmat nakkutilliineq pillugu nalunaarutip politikikkut kissaateqartoqarneratigut allanngortinnissaanut Naalakkersuisut akimmisaarutissaqanngillat, taamaaliluni nakkutilliinerit akulikinnerusumik pisussanngorlugit aammalu nakkutilliinerit pitsaassusaat nukittorsarlugit. Tamannali nakkutilliinerit suliaasaqarfimmu aningaasanik sulisussanillu amerlanerusunik pisariaqartitsinermik nassataqassaaq, taakkulu suliaasaqarfimmu aningaasaliissutini qulakkeerneqartussaallutik.

Naalakkersuisut nakkutilliinerisa ilaatut, siullertullu orniguttarluni tapersersuillunilu Naalakkersuisut kommunillu qaammammit qaammammut suleqatigiinneranni kalerriutigineqartut amerlassusiat taakkulu suussusiat pillugu paasissutissanik aammalu kalerriutigineqartut tamarmik kommuninit malitseqartinneqarsimanersut pillugu paasissutissanik avitseqatigiittoqartarsinnaanersoq kiisalu kommunit aningaasanik sulissusanillu, neqeroorutini innersuussinissamullu periarfissanik amigaateqarnersut pillugu nalunaarutqartoqartarsinnaanersoq isumaliutigeqqullugu Naalakkersuisut ataatsimiititaliamit qinnuigineqarput. Suleqatigiinneq nalinginnaavallaarsorinarpoq, akissusaasutulli oqartussaasut marluusut taamaalillutik suleqatigiinnermikkut nukittorsaanissaat ajornartorsiutillu annertussusiat pillugu ilisimasanik tunngaviusunik avitseqatigiinnissaat meeqqanut inuusuttunullu soorunami iluaqutaassaaq. Kommunini pisariaqartitsinerit aningaasatigut sulisutigullu ilisimasaqarfiginissaat nuna tamakkerlugu politikimut atatillugu pingaaruteqarluinnarpoq, taamaalilluni ajornartorsiutit annertussusiat suussusiallu malillugu nuna tamakkerlugu politikikkut iiluuseqartoqarsinnaaqqullugu suliniutinillu aallartitsisoqarsinnaaqqullugu.

Kalerriuteqartussaataaneq inatsisip atuuttup siunissamilu inatsisissap sinaakkutissaasa iluanniitinnarneqarnissaa ataatsimiititaliamit taperserineqarpoq, taamaalilluni periutsinik arlariinnik attaveqatigiinnermut kipisoortitsisinnaasunik allanik ineriartortitsisoqaqqunagu. Suliaasaqarfimmulli siunnersuutissami sinaakkutissat atuuttut iluarsiivigineqarnissaannut siunnersuuteqarnissamut periarfissaqassaaq.

Siunnersuutip aningaasaqarnikkut kingunerisassai

Siunnersuutip pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassai siunnersuuteqartup siunnersuummi nassuiaatigai. Oqaatigineqartut ataatsimiititaliamit tusaatissatugit tiguneqarput. Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat

oqaatigineqareersut saniatigut pisortanut aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kinguneqassanganneqanngillat. Siunnersuutip suliarineqarnerani siunnersuuteqartumit allanillu oqaatigineqartutut aaqqiissutissanik aningaasat sulisussallu teknikimullu tunngassutillit pigineqareersut aallaavigalugit aaqqiissutissanik nassaarnissaq siunertarineqarpoq, taamaalilluni aningaasartuutit annikinnerpaatinniarlugit. Tassunga atatillugu ataatsimiititaliap oqaatiginngitsoorusunngilaa siunnersuut una pitsaaliuinermik orniguttarlunilu iliuusissatut aamma isigineqassamat, piffissaq ungasinnerusoq isigalugu inunnut inuiaqatigiinnullu annertoorujussuarmik pissarsiviususaaq, tamatumalu peqatigisaanik sumiginnaanerup toqqaannartumik toqqaannanngitsumillu kingunerinut annertoorujussuarnut annikillisaataasusaaq.

Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Naalakkersuisut allannguutissatut siunnersuutaat akuerineqassasoq siunnersuutaacaqqaartorlu itigartinneqassasoq ataatsimiititaliamit isumaqatigiittumit inassutigineqarpoq.

Taama oqaaseqarluni isumaliutissiissumilu allassimasutut paasinnilluni ataatsimiititaliap siunnersuut aappasaanii gassanngortippaa.

Tillie Martinussen
Siulittaasoq

Agathe Fontain

Jess Svane

Laura Tàunâjik

Ineqi Kielsen

Ane Hansen

Mimi Karlsen